

DEPREMZEDELERDE COVID-19 KAYGISI VE SAĞLIKLI BESLENME

Yazarlar

Mesut KÜÇÜKARSLAN

Ergün ÇAKIR

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademişyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitapta yer alan fikirler ve düşünceler yazara ait olup, hiçbir kurum veya kuruluşun görüşünü yansıtmamaktadır. Bu kitap Paylaşılan "Elazığ Depremi Yaşayanların Covid-19'a Yakalanma Kaygısı İle Sağlıklı Beslenme Tutumlarının İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ISBN

978-625-8259-09-4

Kitap Adı

Depremzedelerde Covid-19 Kaygısı ve Sağlıklı Beslenme

Yazarlar

Mesut KÜÇÜKARSLAN

ORCID iD: 0000-0003-2557-3828

Ergün ÇAKIR

ORCID iD: 0000-0001-5895-5297

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa Tasarımı ve Kapak Tasarımı

Akademişyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

HEA039040

DOI

10.37609/akya.2135

GENEL DAĞITIM

Akademişyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

2020 yılı hem dünya ve hem Türkiye için hem sağlık, hem afet yönünde bir çok zorluğun yaşandığı bir yıl olmuştur. Tüm dünyayı saran Covid-19 pandemi dönemi insanları alışkın olduğu birçok aktivite uzaklaşmıştır. Bu durum insanların özellikle moral yönünde çok etkilemiştir. Evde kalış süresi uzadıkça evde zaman geçirme alışkanlıkları ve beslenme alışkanlıklarında değişimler meydana gelmiştir. İnsanlar az fiziksel aktivite fakat daha fazla beslenme yoluna gitmişlerdir. Bu sıkıntılar içinde özellikle elazığ ve çevresinde meydana gelen deprem özellikle bölge insanlarını evsiz kalışı hayatı daha zor hale getirmiştir. Tüm bu sıkıntılarının yaşandığı bölgede barınma ve beslenme durumunda yaşanan zorluklar çalışma konumuzu oluşturmuştur.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

GİRİŞ	1
1.1. Kuramsal ve Kavramsal Çerçeve	3
1.1.1. Elazığ Depremi	3
1.1.2. Yeni Koronavirüs (Covid-19) Hastalığı.....	4
1.2. Salgın ve Sosyal İzalasyon	5
1.2.1. Dünya ve Türkiye'deki Durum.....	7
1.2.2. Türkiye'de Covid-19 Tedbirleri	7
1.2.3. Covid-19 Pandemisinin Getirdikleri	9
1.2.3.1. Salgını Önleme Çalışmaları	9
1.2.3.2. Sosyal Hayata Etkileri	10
1.2.3.3. Ruhsal Duruma Etkisi	12
1.2.3.3.1. Salgınların Psikolojik Etkileri.....	12
1.2.3.3.2. Covid-19 Salgınlarının Toplum Psikolojisi Üzerine Etkisi	13
1.2.3.3.3. Covid-19 Salgınlarının Bireysel Psikolojiler Üzerine Etkisi	16
1.2.3.4. Ekonomiye Etkisi.....	19
1.3. Sağlıklı Beslenme.....	21
1.3.1. Covid-19 Salgınlarının Beslenme Alışkanlıkları Üzerine Etkisi.....	24
1.3.2. Covid-19 Salgın Süreci için Bağışıklık Sistemiyle İlişkili Besin Öğeleri ve Öneriler	25
1.4. Covid-19'a Yakalanma Kaygısı	27

BÖLÜM 2	
MATERYAL VE YÖNTEM.....	33
BÖLÜM 3	
BULGULAR VE TARTIŞMA	39
3.1. Bulgular	39
3.1.1. Katılımcıları Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısına İlişkin Görüşlerine ait Bulgular	41
3.1.2. Katılımcıları Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutum Ölçeğine İlişkin Görüşlerine ait Bulgular.....	55
3.2. Tartışma.....	75
SONUÇ	87
KAYNAKLAR.....	88

KISALTMALAR

BHB	:Beslenme Hakkında Bilgi
BK	:Bireysel Kaygı
BYD	:Beslenmeye Yönelik Duygu
DSÖ	:Dünya Sağlık Örgütü
GPx	:Glutatyon peroksidaz
KAT	:Katalaz
KB	:Kötü Beslenme
MERS-CoV	:Orta Doğu solunum sendromu ile ilişkili koronavirüs
OB	:Olumlu Beslenme
OECD	:The Organisation for Economic Cooperation and Development
SARS-CoV-2	:Şiddetli Akut Solunum Sendromu
SBİTÖ	:Sağlıklı Beslenmeye ilişkin tutum
SK	:Sosyalleşme Kaygısı
SOD	:Süperoksit Dismutaz
TSSB	:Travma Sonrası Stres Bozukluğu
YTKYKÖ	:Yeni tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği

Katılımcıların Gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Katılımcıların Zararlı alışkanlığı olmayan katılımcıların *Sağlıklı Beslenmeye ilişkin tutumları yüksek olduğu* görülmüştür. Katılımcıların Spor yapma sıklığında haftada 2 kezden fazla spor yapan katılımcıların daha yüksek olduğu görülmüştür.

Koronavirüse Yakalanma Kaygısının Sağlıklı Beslenmeye ilişkin tutum arasında pozitif yönlü bir etki bulunduğuve arttırdığı sonucuna verilmiştir. *Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygı* boyutlarının, Sağlıklı Beslenmeye ilişkin tutuma pozitif etki sıralaması pozitif etki Bireysel kaygı, Negatif etki ise Sosyalleşme kaygısı, boyutlarının Sağlıklı Beslenmeye ilişkin tutum üzerindeki etkisi anlamlıdır.

KAYNAKLAR

- Akyüz E, Üner A, Köklü B, Polat K, Eroğlu E, Küllü I, Sayar A, 2021. Ülkemizdeki Kronik Hastalığı Bulunan Bireylerin Korona-Virüs Salgınından Korunma Tedbirlerine Uymaması. Tubitak, 14: 1-18.
- Alacahan YS, 2021. Covid-19 Salgın Sürecinde Kronik Hastalığı Olan Erişkinlerin Günlük Yaşam Değişiklikleri, Pozitif Duygudurum Düzeyleri ve Covid-19 Korkuları. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Kahramanmaraş.
- Ali N, 2020. Role of Vitamin D in Preventing of COVID-19 infection, Progression and Severity. Journal of Infection and Public Health, 13 (10): 1373-1380.
- Aysan AF, Balcı E, Karagöl ET, Kılıç E, Gültekin F, Şahin F, 2020. COVID-19 Pandemi Değerlendirme Raporu. Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, Ankara.
- Bao Y, Sun Y, Meng S, Shi J, Lu L, 2020, 2019-nCoV Epidemic: Address Mental Health Care to Empower Society. Lancet, 395 (10224): 37-38
- Baran MF, 2021. Pandemi Sürecinde Covid-19 Korkusu ile Beslenme Alışkanlıklarının Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Konya Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Aile Hekimliği Kliniği, Konya.
- Batu B, Aydın AD, 2022. Yüzme Sporcularının Yeni Tip Korona Virüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısının İncelenmesi, Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi, 14 (3): 112-118.

- Baysal A, 2018. Diyet El Kitabı. 10. Baskı, Hatiboğlu Yayınları, Ankara.
- Baysal A, 1997. Beslenme. 7. Baskı. Hatipoğlu Yayınevi, Ankara.
- Baysal A, 2012. Beslenme. 14. Baskı, Ankara, Hatiboğlu Yayınları, Ankara.
- Besler HT, Rakıcıoğlu N, 2015. Türkiye'ye Özgü Besin ve Beslenme Rehberi. Merdiven Reklam Tanıtım, Ankara.
- Bo HX, Li W, Yang Y, Wang Y, Zhang Q, Cheung T, 2020. Posttraumatic Stress Symptoms and Attitude Toward Crisis Mental Health Services Among Clinically Stable Patients with COVID-19 in China. *Psychological Medicine*, 14: 1-2.
- Brooks SK, Webster RK, Smith LE, 2020. The Psychological Impact of Quarantine and How to Reduce it: Rapid Review of the Evidence. *Lancet*, 395: 912-920.
- Cao W, Fang Z, Hou G, Han M, Xu X, Dong J, 2020. The Psychological Impact of the COVID-19 Epidemic on College Students in China. *Psychiatry Research*, 23: 29-34.
- Caprara GV, Alessandri G, Eisenberg N, Kupfer A, Steca P, Caprara MG, Abela J, 2012. The Positivity Scale. *Psychological Assessment*, 24 (3): 701.
- Cascella M, Rajnik M, Aleem A, Dulebohn SC, Di Napoli R. 2021. Features, Evaluation, and Treatment of Coronavirus (COVID-19). StatPearls. Treasure Island (FL): Stat Pearls Publishing, 2021. PMID: 32150360
- Cattell RB, Scheier IH, 1961. The Meaning and Measurement of Neuroticism an Anxiety. Ronald Press, New York.
- Choi EPH, Hui BPH, Wan EYF, 2020. Depression and anxiety in Hong Kong during COVID-19. *international Journal of Environmental Research Public Health*, 17 (10): 3740-3751.
- Conner M, Norman P, Bell R, 2002. The Theory of Planned Behavior an Healthy Eating. *Health Psychology*, 21 (2): 194-198.
- Creswell J, Plano Clark VL, 2007. Understanding Mixed Methods Research. Creswell J. (Ed.), *Designing and Conducting Mixed Methods Research* Thousand Oaks, CA: Sage. 1-19.
- Desforges M, Le Coupanec A, Brison É, Meessen-Pinard M, Talbot PJ, 2014. Neuroinvasive and Neurotropic Human Respiratory Coronaviruses: Potential Neurovirulent Agents in Humans. *Infectious Diseases and Nanomedicine I*, 12: 75-96.
- Dunford EK, Popkin BM, Ng SW, 2020. Recent Trends in Junk Food intake in U.S. Children and Adolescents, 2003–2016. *American Journal of Preventive Medicine*, 59 (1): 49–58.
- Elliott CH, Smith LL, 2010. *Overcoming Anxiety for Dummies*. Indianapolis, Wiley Publishing, Indiana.
- Emiral E, Çevik ZA, Gülümser Ş, 2020. COVID-19 pandemisi ve İntihar. *ES-TÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 5: 138-147.
- Eriş, F., Sargin, K., & Çakır, E. (2018). The Effect of Fitness on Socialization. *European Journal of Physical Education and Sport Science*. 5 (2), 230-238

- Eriş, F., & Uzun, R. (2021). Ergen Erkek Badmintoncularda Pliometrik Antrenmanların Denge ve Bazı Motorik Özellikler Üzerindeki Etkisinin Araştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 94-106.
- Eskici G, 2020. COVID-19 Pandemisi: Karantina İçin Beslenme Önerileri. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 25: 124-129.
- Farouk SS, Fiaccadori E, Cravedi P, Campbell NK, 2020. COVID-19 and the Kidney: What we Think We Know So Far an What We Don't. *Journal of Nephrology*, 20; 33: 1213-1218.
- Gencer N, 2020. Pandemi Sürecinde Bireylerin Koronavirüs (Kovid-19) Korkusu: Çorum Örneği USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi, 2 (4): 1163
- Gencer, Y. G., Igdır, E. C., Sahin, S., & Eris, F. (2018). Effects of 8 Weeks of Plyometric Exercise on Certain Physiological Parameters and Performance of Swimmers. *Journal of Education and Training Studies*, 6(7), 49-54.
- Golberstein E, Gonzales G, Meara E, 2019. How do Economic Down Turns Affect The Mental Health of Children? Evidence from the National Health interview Survey. *Health Econ* 28 (8): 955-970.
- Gültepe EE, Uyarlar C, Bayram İ, 2017. Krom ile Beslemenin Bağışıklık Sistemi Üzerine Etkileri. *Kocatepe Veteriner Dergisi*, 10 (2): 99-105.
- Hall RC, Hall RC, Chapman MJ, 2008. The 1995 Kikwit Ebola outbreak: Lessons Hospitals and Physicians Can Apply to Future Viral Epidemics. *General Hospital Psychiatry*, 30 (5): 446-452.
- Han HR, 2009. Measuring Anxiety in Children: A Methodological Review of the Literature. *Asian Nursing Research*, 3 (2): 49-62.
- Harris JL, Bargh JA, Brownell KD, 2009. Priming Effects of Television Food Advertising on Eating Behavior. *Health Psychology*, 28 (4): 404-413.
- Hasuder, 2020. <https://korona.hasuder.org.tr/> (Erişim Tarihi: 10.09.2021)
- Hatun O, Dicle AN, Demirci İ, 2020. Koronavirüs Salgınının Psikolojik Yansımaları ve Salgınla Başa Çıkma. *Turkish Studies*, 15 (4):531-554.
- Herridge MS, Cheung AM, Tansey CM, Matte-Martyn A, Diaz-Granados N, Al-Saidi F, Slutsky AS, 2020. one-year Outcomes in Survivors of the Acute Respiratory Distress Syndrome. *New England Journal of Medicine*, 348 (8): 683-693.
- Horton LE, Tarbox SI, Olino TM, Haas GL, 2015: Trajectories of premorbid childhood and adolescent functioning in schizophrenia-spectrum psychoses: a first-episode study. *Psychiatry Research*, 227 (2-3): 339-346.
- Huang C, Wang Y, Li X, Ren L, Zhao J, Hu Y, 2020. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *The Lancet*, 15; 395 (10223): 497-506.
- Huang Y, Cheng W, Zhao N, Qu H, Tian J, 2020. CT screening for early diagnosis of SARS-CoV-2 infection. *The Lancet Infectious Diseases*, 20 (9): 1010-1011.
- ILO, 2021. <https://www.ilo.org/> (Erişim Tarihi 05 Aralık 2021)
- Kapıkıran Ş, 2002. Üniversite Öğrencilerinin Sınav Kaygısının Bazı Psiko-Sosyal Değişkenlerle İlişkisi Üzerine Bir İnceleme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (11): 34-43.

- Karaağaç Y, Bellikçi Koyu E, 2020. Viral Enfeksiyonlarda Vitaminler ve Mineraller: Covid-19 Odağında Bir Derleme. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5 (2): 165-173.
- Kennedy B, 2010. Anxiety Disorders. Greenhaven Press. Detroit. 126-133.
- Kennedy BL, Schwab JJ, Morris RL, Beldia G, 2001. Assessment of State and Trait Anxiety in Subjects With Anxiety and Depressive Disorders. *Psyc-hiatr* 72: 263-276.
- Kırदार Y, Demir FO, 2007: Kriz İletişimi Aracı Olarak İnternet: Kuş Gribi Krizi Örneği. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 29: 93-106.
- Korukcu O, Ozkaya M, Faruk Boran O, Boran M, 2021. The effect of the COVID-19 Pandemic on Community Mental Health: A Psychometric an Prevalence Study İn Turkey. *Health & Social Care İn The Community*. 5. Role of İntolerance of Uncertainty, Depression, Anxiety, an Stress. *international Journal of Mental Health and Addiction*, 11: 1-14
- Kwok KO, Li KK, Chan HH, Yi YY, Tang A, Wei WI, 2020. Community Responses During the Early Phase of The Covid-19 Epidemic in Hong Kong: Risk Perception, Information Exposure an Preventive Measures. *MedRxiv*, 12 (2): 112-114.
- Lai CC, Wang CY, Wang YH, Hsueh SC, Ko CW, Hsueh PR, 2020 Global Epidemiology of Coronavirus Disease 2019 (Covid-19): Disease İncidence, Daily Cumulative İndex, Mortality, an Their Association With Country Healthcare Resources an Economic Status. *international Journal of Antimicrobial Agents*, 55 (4): 105946.
- Lauer SA, Grantz KH, Bi Q, Jones KF, Zheng Q, Meredith RH, 2020. The incubation Period of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) From Publicly Reported Confirmed Cases: Estimation and Application. *Annals of Internal Medicine*, 172 (9): 577-582.
- Lazaridis C, Vlachogiannis N, Bakogiannis C, Spyridopoulos L, Stamatelopoulos K, Kanakakis L, 2020. involvement of Cardiovascular System As The Critical Point İn Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) Prognosis an Recovery. *Hellenic Journal of Cardiology*, 10; 96 (20):93-99.
- Lee AM, Wong JG, McAlonan GM, Cheung V, Cheung C, Sham PC, 2007. Stress and Psychological Distress Among Sars Survivors 1 Year After The Outbreak. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 52 (4): 233-240.
- Levin J, 2019. Mental Health Care For Survivors an Healthcare Workers in The Aftermath of an Outbreak. D. Huremovic (Ed). *Psychiatry of Pandemics*. Cham, Switzerland: Springer.
- Li JB, Yang A, Dou K, Wang LX, Zhang MC, Lin XQ. 2020 Chinese public's knowledge, perceived severity, and perceived controllability of COVID-19 and their associations with emotional and behavioural reactions, social participation, and precautionary behaviour: a national survey. *BMC Public Health*, 20 (1):1589.
- Malay DS, 2020. COVID-19, pandemic, and social distancing. *The Journal of Foot Ankle Surgery*, 59 (3): 447-448.

- Meana M, 1998. The Meeting of Pain an Depression: Comorbidity İn Women. The Canadian Journal of Psychiatry, 43 (9): 893-899.
- Memikođlu OK, Genç V, 2019. Covid-19. E-Kitap, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 2020.
- Mert PM, 2019. Neo-liberal İdeoloji Çerçevesinde Oluşturulan Medya İçeriklerinin Sağlığa Yansıması: Televizyon Gıda Reklamları Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Müftüođlu O, 2003. Yaşasın Hayat. Dođan Kitapçılık AŞ, İstanbul. 32-87.
- Naja F, Hamadeh R, 2020. Nutrition amid the COVID-19 Pandemic: A Multi-Level Framework For Action. European Journal of Clinical Nutrition. 11:1-5.
- OECD, 2021. <http://www.oecd.org/> (Erişim Trihi 05 Ekim 2021)
- Özgün A, Türkmen MU, Ayhan B, 2021. Sporcuların Covid-19'a Yakalanma Kaygısı ve Spora Bağlılık Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi (UGEAD), 7 (1): 298-315
- Peerı NC, Shrestha N, Rahman MH, Zakı R, Tan Z, Bibı S, 2020. The SARS, MERS and Novel Coronavirus (COVID-19) Epidemics, The Newest an Biggest Global Health Threats: What Lessons Have We Learned? int J Epidemiol, 49 (3): 717-726.
- Perrin PC, McCabe OL, Everly GS, Links JM, 2009. Preparing For An Influenza Pandemic: Mental Health Considerations. Prehospital and Disaster Medicine, 24 (3): 223-230
- Pfefferbaum B, North CS, 2020. Mental Health and the Covid-19 Pandemic. New England Journal of Medicine, 383 (6): 510-512.
- Pueyo T, 2020. <https://medium.com/> (Erişim Tarihi: 8 Nisan 202)
- Rasmussen SA, Jamieson DJ, Uyeki TM, 2012. Effects of İnfluenza on Pregnant Women an İnfants. American Journal of Obstetrics an Gynecology, 207 (3): 3-8.
- Rubin GJ, Amlot R, Page L, Wessely S, 2009. Public Perceptions, Anxiety, an Behaviour Change in Relation to The Swine Flu Outbreak: Cross Sectional Telephone Survey. British Medical Journal, 339: 2651.
- Rubin GJ, Wessely S. The Psychological Effects of Quarantining A City. British Medical Journal, 2020; 368: 313-314.
- Sağlık Bakanlığı, 2021. <https://hsgm.saglik.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 09.11. 2021)
- Sağlık Bakanlığı, 2020 <https://covid19.saglik.gov.tr/> (Erişim tarihi: 12.02.2021)
- Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (HSGM), 2019. <https://www.grip.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 19.12.2020)
- Sahu DP, Pradhan SK, Sahoo DP, Patra S, Singh AK, Patro BK, 2021. Fear and anxiety among COVID-19 Screening Clinic Beneficiaries of a Tertiary Care Hospital of Eastern India. Asian Journal of Psychiatry, 102: 543.
- Sakib N, Bhuiyan AI, Hossain S, Al Mamun F, Hosen I, Abdullah AH, Mamun MA, 2020. Psychometric Validation of The Bangla Fear of COVID-19 Sca-

- le: Confirmatory factor analysis and Rasch analysis. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 14: 1-12.
- Sargin, K. (2019). Comparison Of Physical Activity Levels Of University Students Studying In Different Departments. *European Journal of Education Studies*. 5 (2), 205-213
- Sargin K (2021) Determination Of Footballers Anxiety And Sleep Quality Of Getting Infected By New Type Coronavirus. *Health and Sports Sciences*. Special issue (14), 88-93
- Sarı M, 2020. Türkiye'nin Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelesi Özel Rapor. T.C. Kamu Denetçiliği Kurumu. (Ombudsmanlık) (KDK). Özel Rapor, Kamu Denetçiliği Kurumu Yayınları. Ankara.
- Serin Y, Şanlıer N, 2018. Duygusal Yeme, Besin Alımını Etkileyen Faktörler ve Temel Hemşirelik Yaklaşımları. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 9 (2):135-146.
- Shigemura J, Ursano RJ, Morganstein JC, Kurosawa M, Benedek DM, 2020. Public Responses to the Novel 2019 Coronavirus (2019-nCoV) in Japan: Mental Health Consequences an Target Populations. *Psychiatry Clin Neurosci*, 74 (4): 281-282.
- Soylu ÖB, 2020. Türkiye Ekonomisinde COVID-19'un Sektörel Etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7 (6): 169-185.
- Spielberger CD, Edwards CD, Lushene R, Montuori J, Platzek D, 1973. State-Trait Anxiety inventory for Children: Sampler Set: Manual, Test Booklet, Scoring Key. Mind Garden, Palo Alto, CA.
- Şahinler Y, Ulukan M, 2020. Aktif Spor Yapan ve Yapmayan Sporcuların Yeni Tıp Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısının İncelenmesi Spor Bilimleri Alanında Akademik Çalışmalar-2, Gece Kitaplığı, 281-295.
- Talevi D, Succi V, Carai M, Carnaghi G, Faleri S, Trebbi E, 2020. Mental health outcomes of the COVID-19 pandemic. *Rivista di Psichiatria* 55 (3): 137-144.
- Taylor MR, Agho KE, Stevens GJ, Raphael B, 2008. Factors Influencing Psychological Distress During A Disease Epidemic: Data From Australia's First Outbreak of Equine Influenza. *BMC Public Health* 8 (1): 347-360.
- Tekkurşun Demir G, Cicioğlu Hİ, 2019. Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutum Ölçeği (SBİTÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (2): 256-274.
- Thurnham DI, 1997. Micronutrients an İmmune Function: Some Recent Developments. *Journal of Clinical Pathology*, 50 (11): 887-891.
- Tsamakis K, Rizos E, Manolis AJ, Chaidou S, Kypmpouropoulos S, Spartalis E, 2020. COVID-19 Pandemic and its İmpact on Mental Health of Healthcare Professionals. *Experimental Therapeutic Medicine*, 19 (6): 3451-3453.
- Tsamakis K, Rizos E, Manolis AJ, Chaidou S, Kypmpouropoulos S, Spartalis E, 2020. COVID-19 Pandemic and its İmpact on Mental Health of Healthcare Professionals. *Experimental Therapeutic Medicine*, 19 (6): 3451-3453.

- Tucci V, Moukaddam N, Meadows J, Shah S, Galwankar SC, Kapur GB, 2017. The forgotten plague: Psychiatric Manifestations of Ebola, Zika, an Emerging Infectious Diseases. *Journal of Global Infectious Diseases*, 9: 151-156.
- Tutku E, İlman E, Dönmez E, 2020. Bireylerin Sağlık Anksiyetesi Düzeyleri İle Covid-19 Salgını Kontrol Algısının Karşılaştırması. *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi*, 6 (1): 139-154.
- Türkiye Beslenme Rehberi 2015. (TÜBER). Ankara, T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 1031, 2016.
- Türkiye Diyetisyenler Derneği, 2020. <http://www.tdd.org.tr/> (Erişim Tarihi: 20.06.2021)
- Üstün Ç, Özçiftçi S, COVID-19 Pandemisinin Sosyal Yaşam ve Etik Düzlem Üzerine Etkileri: Bir Değerlendirme Çalışması. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 2020. 25: 142-153.
- Waddington G, Adams R, Jones A, 1999. Wobble board (ankle disc) Training Effects on The Discrimination of Inversion Movements. *Australian Journal of Physiotherapy*, 45 (2): 95-101.
- Wang C, Pan R, Wan X, Tan Y, Xu L, Ho CS, 2020. Immediate Psychological Responses an Associated Factors During The İnitial Stage of The 2019 Coronavirus Disease (Covid-19) Epidemic Among The General Population İn China. *int J Environ Res Public Health* 17 (5): 1729.
- Wang Y, Wang Y, Chen Y, Qin Q, 2020. Unique Epidemiological an Clinical Features of The Emerging 2019 Novel Coronavirus Pneumonia (COVID-19) Implicate Special Control Measures. *Journal of Medical Virology*, 92: 568-576.
- Wang Z, Chen X, Lu Y, Chen F, Zhang W, 2020. Clinical Characteristics an Therapeutic Procedure For Four Cases With 2019 Novel Coronavirus Pneumonia Receiving Combined Chinese an Western Medicine Treatment. *BioScience Trends*, 16; 14 (1): 64-68.
- WHO, 2010. Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV). <https://www.who.int/> (Erişim Tarihi: 15.06.2021)
- Wu W, Zhang Y, Wang P, Zhang L, Wang G, Lei G, 2020. Psychological Stress of Medical Staffs During Outbreak of COVID-19 and Adjustment Strategy. *Journal of Medical Virology*, 1962-1970.
- Xiang YT, Yang Y, Li W, Zhang L, Zhang Q, Cheung T, 2020. Timely Mental Health Care For The 2019 Novel Coronavirus Outbreak İs Urgently Needed. *The Lancet Psychiatry*, 7 (3): 228-229.
- Xiao H, Zhang Y, Kong D, Li S, Yang N, 2020. Social Capital an Sleep Quality İn Individuals Who Self-Isolated for 14 Days During the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Outbreak, 23 (5): 125-129.
- Zandifar A, Badrfam R, 2020. Iranian Mental Health During The COVID-19 Epidemic. *Asian J Psychiatr*, 51: 990-999.
- Zeidner M, 1998. *Test Anxiety: The State of The Art*. Plenum Press, New York.